

Frontsøstre - Legionærer - Gode venner¹ !

«Dengang da vi pakket
og skulde dra avsted,
da gråt Marianne,
hun vilde være med».

Nu kan vi spørre oss selv: «Fikk hun ikke være med ?». Jo, det fikk hun ! Hun var med hele tiden. Til og med ved fronten. Det har aldri vært norske kvinners vis å overlate alt til mannen. De tok ansvaret når han var på havet, på jakt eller i krig. Dyr måtte stelles og grøden bringes i hus. Hvorledes skulde man ellers overleve ? I kvinnens armer og med hennes omsorg blev sårene leget og sviende tap snudd til ny kamp og innsats. Hun tok vare på avkommet, på slekten som skulde bestå. På dem som skulde føre videre det andre ikke hadde klart.

Mange ganger måtte de løfte tungt når de etter tapet av ektemake eller sønn, fikk øket sine synder (?). Det er et udiskutabelt faktum, en av naturens klareste lover, at mannens plass har vært i den ytre ring om familien, med front utover. Når det virkelig gjelder, er han den som først må tre i funksjon. Det har vi selv gjort, så det skjønner vi lett. Og våre kvinner har hele tiden visst det, tatt sin del av støyten, og vært like stolt av sin innsats, som vi av vår.

I kveld kunde vi vært mange flere tilstede, hadde vi dengang manglet instinktet og holdningen som fikk oss til å kjempe. Alle de som kjempet og forsvant, ofte de aller beste, hadde de vært her. Men hvad hadde vi da vært ? Uten disse klareste sannhetsbeviser for det vi alle stod for den gangen. Uten våre faldne kvinner og menn som ofret sine liv i uegennyttig innsats for landet og sine kjære.

De var: Familiens beste sønner,
                      historiens elskede mann
                      og landets sikreste verger.

Kampens offer rettferdiggjør vår tro på vår nasjonale storhet, garanterer vår frihet og vil sikre oss vår plass i et bedre Europa.

Når vi i dag minnes våre faldne, må kvi også erkjenne at de samme motiver som førte oss til fronten, også førte våre motstandere samme vei. Selv om de den gang for oss først og fremst var fiender, må vi med alders forstand i dag kunne innrømme dem det samme heltemot som våre. Hvorfor skal unge, idealistiske kvinner og menns liv telle ulikt på oppgjørets dag ?

La sjåvinismen fare, og vis vår nasjonale storhet og stolthet ved å rekke hånden over grensene til alle faldne. Det vil gi våre egne større anerkjennelse og heder enn om til evig (tid) bare skulde beholde dem for oss selv. I døden er alle like !

¹

Tale av Arnfinn Vik ved Legionens sammenkomst 1992. Påtegnet dato 30/5 1992. Original håndskrevet manuskript har INO-nr. 102242. Skrevet inn på datamaskin av Arne Håkon Thomassen november 1998.